

**Recenzja osiągnięcia naukowego będącego podstawą postępowania
habilitacyjnego oraz dorobku naukowego i organizacyjnego Pana dr.
Grzegorza Czapowskiego**

Pan dr Grzegorz Czapowski przedłożył do oceny zestaw 27 publikacji, objętych wspólnym tematem: *Utwory i złoża solne Polski: geologia i geneza, zasoby oraz możliwości ich wykorzystania* a opublikowanych w latach 2001–2013. Swoje dokonania, przedstawione do oceny recenzenckiej, dr Czapowski podzielił na 3 grupy tematyczne, a mianowicie;

- A) *Geologia i geneza utworów złóż solnych w Polsce* na które składa się 16 publikacji
- B) *Zasoby utworów i złóż solnych w Polsce* bazujące na 6 publikacjach
- C) *Możliwości wykorzystania zasobów utworów i złóż solnych w Polsce*, oparte o 5 publikacji

Ocena wartości deklarowanego osiągnięcia naukowego

W pracach pierwszej grupy tematycznej, Autor szeroko badał m.in. litofacje oraz procesy depozycyjne formacji ewaporatowych, przede wszystkim cechsztynu, ale też triasu i miocenu Polski, w kontekście warunków basenowych, paleotektonicznych oraz paleoklimatycznych. Do najważniejszych osiągnięć tej grupy badań, zaliczam wyróżnienie głównych typów lito- i chemofacji ewaporatowych i zdefiniowanie ich pozycji w basenie depozycyjnym (*onshore vs. offshore*). Dla tych interpretacji bardzo ważkim narzędziem okazały się racjonalne badania geochemiczne soli, w tym zawartości bromu, jako wskaźnika koncentracji macierzystych solanek. Ten ostatni parametr okazał się ponadto pożytecznym narzędziem rekonstrukcji paleoklimatycznych (gł. paleoombrometrycznych), gdyż jak habilitant udowodnił, że spadek jego koncentracji w osadach ewaporatowych, szczególnie w facjach płytkich, związany był z okresami pluwializacji klimatu. Jednocześnie, wnikliwa analiza sukcesji lateralnej i następstwa czasowego facji ewaporatowych, pozwoliła na rekonstrukcję zapisu zmian eustatycznych i regionalnej tektoniki, jako innych, ważnych czynników kontrolujących procesy sedimentacji ewaporatowej, w polskiej części morza cechsztyńskiego. Kryterium zawartości bromu wykorzystano także jako specyficzne narzędzie korelacji stratygraficznej wybranych sukcesji solnych cechsztynu w Polsce a otrzymane wzorcowe krzywe (profile) zawartości bromu dały możliwość palinspatycznej rekonstrukcji, halokinetycznie i tektonicznie zaburzonych skał ewaporatowych, gł. w obrębie diapirów i wysadów solnych.

Przy okazji badań tektoniki solnej, Pan dr Czapowski, wraz ze współautorami, (*Przegląd Geologiczny, nr 11, 2009*), zdiagnozował istotę dynamicznego i pasywnego wpływu diapirowych struktur solnych na formowanie się paleoreliefu, sprzyjającego akumulacji trzeciorzędowych złóż lignitu, w synklinorium szczecińsko-łódzko-miechowskim.

Za ważny i nowatorski (w skali krajowej) aspekt badań złóż solnych, uznać należy podjęcie próby modelowania trójwymiarowego solonośnych formacji cechsztyńskich w rejonie Zatoki Gdańskiej oraz informatycznego monitorowania zagrożeń wodnych w kopalni soli w Kłodawie.

Wśród osiągnięć uzyskanych w ramach realizacji drugiego zespołu tematycznego, dotyczącego oceny zasobów złóż solnych w Polsce, wymienić należy kompleksowe rozpoznanie potencjału ekonomicznego cechsztyńskich złóż soli w obszarze Zatoki Gdańskiej oraz generalną estymację potencjalnych, polskich zasobów złożowych soli kamiennej i potasowej.

Wśród osiągnięć trzeciej grupy tematycznej wymienić warto aspekty aplikatywne badań, takich jak kwalifikacja jakości surowcowej różnych facji osadów solnych oraz analiza możliwości magazynowania gazu ziemnego i ciekłych węglowodorów, w poeksploatacyjnych podziemnych wyrobiskach kopani soli a także koncepcja wykorzystania wyrobisk kopalni soli „Kłodawa” do celów dydaktyczno-turystycznych.

Jak wynika, z wyżej diskutowanych danych, osiągnięcia naukowe habilitanta są znaczące. Niestety ich wartość obniża fakt, iż wśród prac wskazanych przez habilitanta do oceny recenzenckiej, dominują publikacje polskojęzyczne, wydane w czasopismach z tzw. **listy B**, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, z tego 12 publikacji w niskopunktowanych czasopismach a 3 artykuły w czasopismach w ogóle nieklasyfikowanych. Pozostałe prace ukazały się w czasopismach o wysokiej punktacji (lecz ciągle z listy B, jak np. w *Przeglądzie Geologicznym*) a tylko 2 w czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej. Dwie prace ukazały się w bardzo dobrych i wysoko cenionych, monograficznych tomach tematycznych *Special Publications of Geological Society of London*. Taką strategię publikacji wielce interesujących wyników badań, uważam za chybioną, gdyż znacząco redukuje ona wkład habilitanta w progres nauk geologicznych.

Za chybioną i nieracjonalną uważam także selekcję zestawu publikacji, przedstawionego do recenzenckiej procedury ocennej, bowiem wiele treści publikowanych w jednym artykule, pojawia się po raz kolejny w innych publikacjach zestawu!

W tej sytuacji stwierdzam, że przed wydaniem przeze mnie negatywnej oceny ważkości naukowej publikacji habilitanta, powstrzymuje mnie jedynie fakt, że najważniejsze wyniki badań zostały (Bogu dzięki!) udostępnione międzynarodowej audiencji naukowej, w syntetyzującej publikacji: *Czapowski, G. & Tomassi-Morawiec, H. 2013. Palaeogeographic and palaeoclimate factors of salinity fluctuations in the eastern part of the Late Permian (Zechstein) European Basin: case study from the salt basin in Poland, Geological Society, London, Special Publications, 376, 457-474.*

Ocena dorobku naukowego

Dorobek naukowy dr. Czapowskiego, podobnie jak przedstawione wyżej osiągnięcie naukowe, dotyczy głównie problematyki złóż soli, ale paradoksalnie dorobek ów ma większą wagę publikacyjną aniżeli samo osiągnięcie naukowe. Na dorobek ten, bowiem składają się trzy publikacje z listy filadelfijskiej oraz trzy poważne, zagraniczne publikacje monograficzne. Pozostała część dorobku naukowego, jest też znacząca i umacnia recenzenta w pozytywnej ocenie potencjału naukowego habilitanta, w tym jako samodzielnego pracownika nauki, włącznie.

Wskaźniki naukometryczne

Liczba cytacji prac Pana dr. Czapowskiego, wg bazy Web of Science wynosi (na dzień 18 I 2016 r.) 33 a indeks Hirscha wynosi 4. Te wskaźniki można uznać za minimalnie wystarczające dla uzyskania stopnia doktora habilitowanego.

Działalność dydaktyczna, organizacyjna i współpraca międzynarodowa

Dorobek dydaktyczny dr. Grzegorza Czapowskiego, z natury rzeczy jest nikły i ograniczony do działalności popularyzującej nauki geologiczne ale, moim zdaniem, wystarczający dla pracownika państwowej służby geologicznej.

Zadawalająco prezentuje się dorobek habilitanta w dziedzinie organizacji życia naukowego - współorganizował trzy międzynarodowe i dwie krajowe konferencje naukowe. Poza tym był członkiem 4 komitetów redakcyjnych czasopism naukowych.

Dr Czapowski odniósł umiarkowane sukcesy w pozyskiwaniu środków finansowych na prowadzenie badań. Był kierownikiem 1 grantu krajowego oraz wykonawcą w 4 projektach krajowych.

Lepiej prezentuje się doświadczenie Pana Czapowskiego zakresie prezentacji swoich osiągnięć badawczych, wygłosił bowiem 53 referaty na arenie międzynarodowej oraz 44 referaty na konferencjach krajowych.

Życiorys naukowy Pana dr. Grzegorza Czapowskiego zwieńcza wielce efektywna i ważka dla gospodarki narodowej, działalność ekspercka, udokumentowana 44 ekspertyzami naukowymi.

Uwagi formalne

Stwierdzam, że dr Grzegorz Czapowski, przedstawił w sposób rzetelny komplet wymaganych procedurą habilitacyjną dokumentów, w tym oświadczeń współautorskich oraz danych naukometrycznych. Słabą stroną wniosku jest treść autoreferatu, trudna do ogarnięcia dla recenzenta, m.in. z powodu niespójności numeracji referowanych publikacji z ich spisem a także, jak już

zaznaczyłem wyżej, z powodu zbyt dużej ilości publikacji duplikujących (a nawet tryplikujących i kwadryplikujących) wyniki badań, przedstawionych do oceny recenzenckiej.

Konkluzja

Dokonania naukowe dr. Grzegorza Czapowskiego wnoszą istotny wkład w poszerzenie wiedzy na temat genezy i potencjału ekonomicznego złóż solnych Polski. Ten wkład, przeważa nad wykazanymi wyżej mankamentami innych aspektów działalności naukowej habilitanta, dlatego też uważam, że przedstawiony dorobek naukowy Pana doktora Grzegorza Czapowskiego spełnia minimum kryteriów Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r. Nr 65, póź. 595 z późn. zm.) i Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. z 2011 r. nr 196, póź. 1165).

W konkluzji wnioskuję o dopuszczenie dr. Grzegorza Czapowskiego do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

